

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kirgizisztán - országinformáció

Készítette:

Tar György, KGA

Ujvári Márton, KGA

2019

Fontosabb gazdasági mutatók

Mutató megnevezése	Mértékegység	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP értéke (folyó áron) (IMF)	Mrd USD	6,6	7,34	7,47	6,68	6,81	7,7	8,09
GDP változása (IMF)	%	-0,1	10,9	4	3,9	4,3	4,7	3,5
Egy főre jutó GDP folyó áron (IMF)	USD/fő	1 170	1 270	1 270	1 110	1 110	1 230	1 270
Infláció (HICP) (IMF)	%	2,8	6,6	7,5	6,5	0,4	3,2	1,5
Munkanélküliségi ráta (WB)	%	8,4	-	8,1	7,6	7,2	6,9	-
Export értéke (WB)	Mrd USD	2,93	3,09	2,79	2,35	2,44	2,68	-
Import értéke (WB)	Mrd USD	6,29	6,73	6,55	5,06	4,77	5,05	-
FDI állomány (WB)	Mrd USD	0,260	0,612	0,343	1,144	0,619	-0,107	-
FDI állomány (WB)	Mrd USD	-0,16	-0,7	0,112	0,134	0,40	-0,29	-

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

Alapinformációk:

Kirgizisztán parlamentáris köztársaság. Szooronbaj Zseenbekov tölti be az államfői posztot 2017. október 4-e óta. Az ország tagja az ENSZ-nek és szervezeteinek (UNEP, UNDP, WMO, FAO, WHO, UNESCO), a FÁK-nak, az Eurázsiai Gazdasági Uniónak, a Kereskedelmi Világszervezetnek (WTO), a Sanghaji Együtműködési Szervezetnek (SCO), a Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezetének és a Türk Tanácsnak.

Aktualitások: Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2019. május 2-án megbeszélést folytatott kirgiz kollégájával, Csingiz Ajdarbekovval. A megbeszélésen áttekintették a két ország kapcsolatát. Szijjártó Péter beszámolt arról is, hogy az Eximbank-nál nyitottak egy 30 millió dolláros hitelkeretet a két ország vállalatai közötti együttműködés pénzügyi háttérének biztosítására, emellett folyamatosan tárgyalnak egy beruházásvédelmi megállapodásról és egy a kettős adóztatást kizáró szerződésről. **A kirgiz külügyminiszter kerekasztal beszélgetésen vett részt az MKIK-ban,** amely során érdeklődött a régióban aktív magyar vállalkozások iránt.

Választások: A legutóbbi parlamenti választásokat 2015. október 4-én tartották. 2017. október 15-én az 56,34%-os részvétellel lezajlott elnökválasztás eredményeképpen megtörtént az első békés hatalomátadás Közép-Ázsiában: Szooronbaj Zseenbekov korábbi kormányfő a leadott szavazatok 54,22%-át szerezte meg. A 2016-os alkotmányreform és 2017. december 1-jén életbe lépett módosításai értelmében a törvényhozó hatalom erős kontrollal bír a kormány felett, elősegítve ezzel a hatalmi ágak egyensúlyát.

Gazdaságpolitikai célok: A 2012-ben meghirdetett kormányprogram 2040-ig vázolta fel a fejlődési irányokat. A program fő céljai - a digitalizáció fejlesztése, a gazdasági biztonság elérése, a szociális biztonság megteremtése. Az ország exportjának bővítését az EU-val, az Eurázsiai Gazdasági Unióval és Kínával együttműködésben tervezik megvalósítani, első sorban az agrárgazdaság, az ipari termelés, a könnyűipar és a turizmus fejlesztésével. A különböző programok között figyelmet érdemelnek az élelmiszer biztonság megteremtésére, az egészségügyi rendszer fejlesztésére, az öntözés fejlesztésére vonatkozó programok. A programok megvalósítására negatívan hathat a kormányszerveknél történő folyamatos átszervezések.

Kiemelkedő érdekcsoportok: Az ország leggazdagabb emberének az előző államfő, Almazbek Atambayev, tekinthető (<https://topmost10.com/breaking-news-top-10-richest-people-in-kyrgyzstan-2018/9/>). A jelenlegi államfő és közötté folyó politikai küzdelem kihat a gazdaság működésére is.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kilátások

GDP és infláció előrejelzés kormányzati és/vagy nemzetközi oldalról:

A Világbank GDP 3,5% növekedésével számolt 2018-ben

(<https://www.worldbank.org/en/country/kyrgyzrepublic/overview#3>).

A kirgiz nemzeti bank középtávon 5-7%-os inflációs célt határozott meg (<https://www.nbkr.kg/index.jsp?lang=RUS>) .

Feltételezett jövőbeli húzóágazatok, Kormányzati beruházási prioritások:

A kiemelt szektorok: a bányászat, a könnyűipar, az agráripár, a turizmus, a közlekedés, a technológiai és IT szektorok, az energiatermelés és az építőipar. A program sikerét többek között a külföldi befektetésektől várják.

Veszélyek, piacra lépési nehézségek

Az ország gazdaságára hatással vannak az állami szervezetekben 2017 óta folyó (személyi) változások. A jogszabályok gyakran módosulnak, amennyiben nem időben történik a változás figyelembe vétele, büntetésekre lehet számítani. Az ügyletek előkészítése során célszerű számolni a finanszírozási igénnyel, amelynek biztosítását a külföldi (magyar) partnertől várják. Az orosz és kínai cégek komoly pozíciókat szereztek a gazdaságban, célszerű a konkurenciájukkal számolni.

Adókönyvet rövid bemutatása

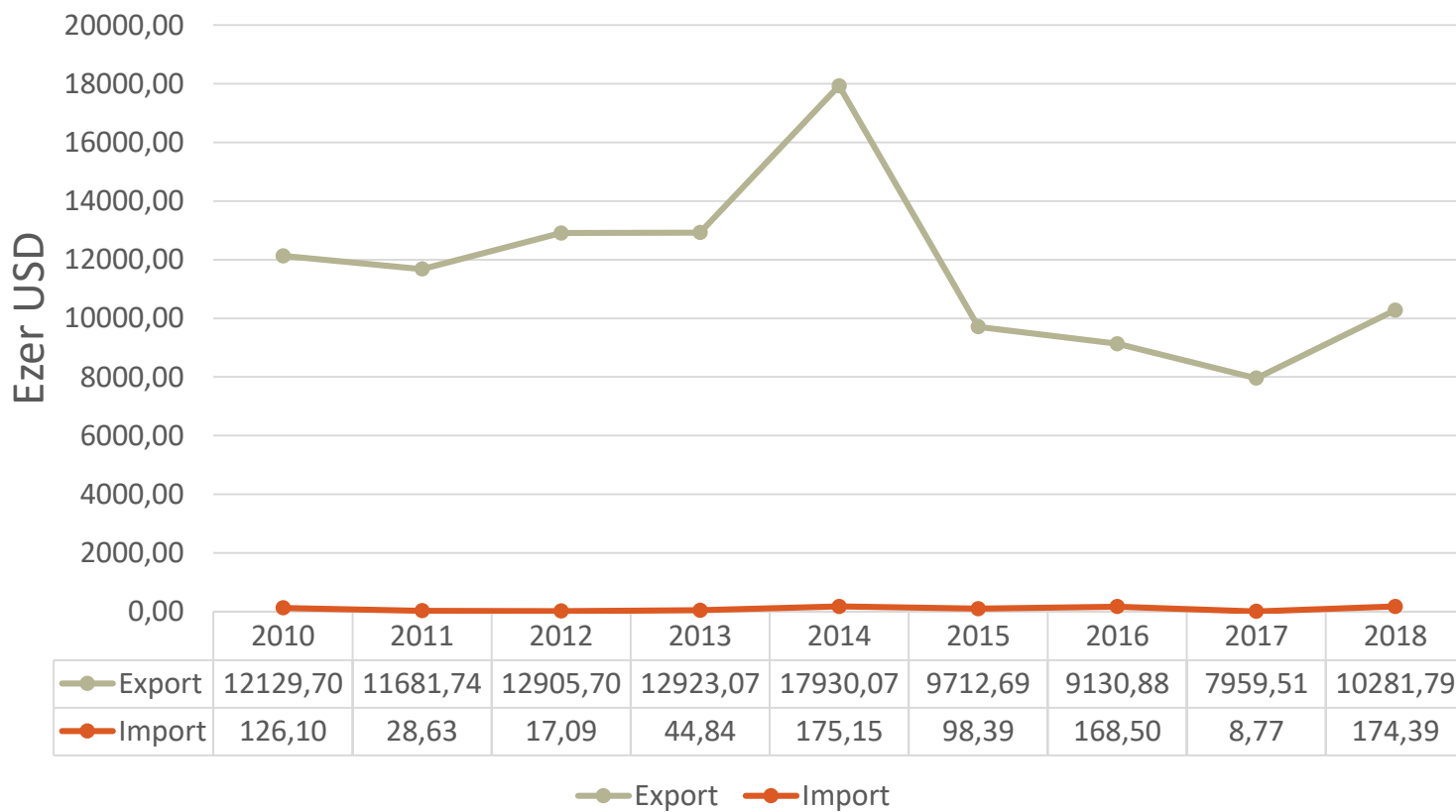
Az adótörvényről és az adóelőírásokról az Adóhatóság honlapján célszerű tájékozódni (www.sti.gov.kg), amely csak kirgizül és oroszul áll rendelkezésre.

Egyes adók: Vállalati nyereségadó – 10%, Szja – 10%, ÁFA – 12%, Értékesítési adó 0-3% a tevékenységtől függően (havi gyakoriság). Konkrét ügylet előkészítése esetén javasolt véleményt kérni egy kirgiz jogi irodától.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi forgalom (USD)

Forrás: KSH

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok I.

Magyar vállalati jelenlét: A magyar vállalatként a Richter Gedeon Nyrt. kirgiz képviselete van jelen az országban.

Exportszerkezet:

Magyarország és Kirgizisztán kétoldalú áruforgalmát 2018-ban a 10,2 millió USD összegű export, illetve 174 ezer USD összegű import jellemezte. A magyar exportot a gyógyszeripari termékek (80%), a műanyag-alapanyag (15%) és a kukorica-vetőmag (3%) jellemezte. Az import alapvetően dohány-áruból állt.

Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszerünk:

Magyarország 1991. december 26-án ismerte el a Kirgiz Köztársaságot önálló államként, a diplomáciai kapcsolatokat 1992. április 12-én vettük fel. Magyarország a nur-szultáni, Kirgizisztán a bécsi nagykövétét akkreditálja egymás országába. Hazánk 2001 óta tiszteletbeli főkonzulátust működtet Biskekben, 2015 óta - tiszteletbeli konzulátust Oshban.

Várhatóan 2019 őszen kerül sor a Magyar-Kirgiz Kormányközi Gazdasági Vegyesbizottság alakuló ülésére Biskekben.

Vásárokon való részvétel, kereskedelmi delegációk az elmúlt egy évben

Kirgizisztánban rendezett kiállításokról www.biexpo.kg, a www.exponet.ru, a www.eventseye.com weblapokon lehet tájékozódni.

Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók (állami ünnepek, üzleti kultúra tudnivalók):

Ünnepek: Január 1. – Újév, Január 7 – Pravoszlav karácsony, Február 23 – Haza védőjének napja, Március 8. - Nemzetközi Nőnap, Március 21. – Nooruz (Tavasziünnep), Április 7 – Áprilisi forradalom napja, Május 1. – a Munka ünnepe, Május 5 – a Kirgiz Köztársaság Alkotmányának ünnepe, Május 9. – a Győzelem napja, Augusztus 31 – a Kirgiz Köztársaság Függetlenségének napja, November 7 és 8 – Történelem és ősök emlékének napjai. Két muzulmán ünnepet - az Orozo ait-ot (*az iszlám böjt végét jelző ünnep*) és a Kurman ait-ot (*Aldozati ünnep*) – az iszlám holdnaptár szerint határozzák meg, ezért idejüket évente külön határozatban jelöli ki a kirgiz Kormány. Az ünnepek néhány napig tartanak, a régiótól függően.

Magyar állampolgárok részére 60 napig vízum nem szükséges, más esetben az ország bécsi nagykövetségéhez kell fordulni - <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?kirgizisztan>.

Kereskedelmi kapcsolatok II.

Tárgyalási stílus: A pontosság nem jellemzi az üzleti szférát Kirgizisztánban, fel kell készülnünk arra, hogy a találkozókat úgy tervezzük, hogy a résztvevők legalább 15 percet késnek. A férfiaknak mindig kezet kell fogniuk egymással, akár először találkoznak, akár nem. Egyes kirgiz férfiaknak kényelmetlen nőkkel kezet fogni, bár ez a hozzáállás sokféle lehet (üzleti életben ritka). Üzleti célú találkozásokra mindig elegánsan kell felöltözni, és mindig tiszta cipőben kell megjelenni. Kirgizisztánban hasznos, ha az angol és az orosz nyelvű névjegykártyákat használunk. (Nőknek kézcsókot nem illik adni.)

Beviteli szabályozás sajátosságai, különleges előírások, piacra lépési nehézségek:

A rendelkezésre álló előírások ellenére előzetes konzultációt javasunk egy partnerrel, képviselővel.

A kirgiz vám-törvény nem hivatalos angol nyelvű fordítása a http://www.abc.kg/en/legislation/Taxes/3319_tax_code_of_the_kyrgyz_republic oldalon megtekinthető, de konkrét kérdés esetén célszerű igénybe venni kirgiz ügyvédek, vámügynökök tanácsát.

Bankrendszer, ajánlott fizetési módok (nemfizetési kockázat szintje), árfolyamkockázat:

2019.04.30-án az országban 25 bank működött (<http://www.nbkr.kg/index1.jsp?item=69&lang=RUS>). Az orosz nyelvű honlapon minden korlátozás szerepel, így külön véleményt érdemes kérni a CJSB Tolubay (ЗАО АКБ «Толубай»), OJSC Dos-Kredobank (ОАО «Дос-Кредобанк»), Bishkek branch of the National bank of Pakistan (Бишкекский филиал Национального банка Пакистана) bankoknál történő számlanyitás esetén. Ezen felül bankkapcsolatok létesítése során célravezető tájékozódni az EXIM-nél (www.exim.hu) a hozzáférhető finanszírozási és kockázat-megosztási megoldásokról.

A nemzeti valuta, a som (KGS) aktuális árfolyamát a nemzeti bank honlapján célszerű ellenőrizni (www.nbkr.kg).

A nemfizetés kockázatával számolni célszerű.

Kereskedelmi kapcsolatok III.

Egyéb üzleti kockázati faktorok a célországban:

Sokat számít a személyes kapcsolat. Érdemes figyelembe venni azt, hogy az üzleti ajánlatokat, bemutatkozó leveleket, e-mail-eket orosz nyelven célszerű készíteni, az angol nyelvű ajánlatokra kevesebb eséllyel lehet választ kapni. Az e-mail-en küldött ajánlatokkal többnyire csak akkor foglalkoznak, ha az egy ismert személytől érkezik, de ebben az esetben is telefonon célszerű érdeklődni az e-mail-ek vételéről. Korrupcióval kell számolni, üzletkötés hosszú időt is vehet igénybe.

Közbeszerzési rendszer, részvételi lehetőségek projekteken, közbeszerzésekben, pályázatokban:

Az állami tenderekről a www.zakupki.gov.kg honlapon lehet tájékozódni, vagy nemzetközi honlapokon, például a www.globaltenders.com, illetve az országban működő nagyobb szervezetek honlapjain (például: EBRD). Figyelembe kell venni azt, hogy a helyi partnerek nélkül a tendereken nagyon nehéz sikeresen szerepelni.

Célországban található partnerszervezetek (kamarak, szövetségek, exportösztönző társszervezet):

A kirgiz Kereskedelmi és Iparkamara (www.cci.kg) segítséget nyújthat az üzleti kapcsolatok kiépítésében *(az orosz nyelvű oldal aktuális)*. Fontos figyelembe venni, hogy a kamara szolgáltatásaiért fizetni kell!

Kapcsolatfelvétel, partnerkeresés javasolt módja:

A személyes kapcsolatok kiemelt fontossága miatt a partneri viszony kialakítását a kirgiz, illetve a nemzetközi vásárokon való részvétel, a Kereskedelmi és Iparkamara közreműködése, illetve közvetlen kapcsolatok alapozhatják meg.

Fizetési módozatokat, és javasolt értékesítési csatornák

Lehetőségek szerint előrefizetés javasolható. A fizetési módozatok kiválasztása során célravezető tájékozódni az EXIM-nél (www.exim.hu) a hozzáférhető finanszírozási és/vagy kockázat-megosztási megoldásokról.

Szállítási lehetőségek és feltételei

A szállítási lehetőségekről és feltételekről a Magyarországon működő fuvarozó/speditőr cégektől célszerű érdeklődni.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok I.

Legnagyobb magyarországi befektetők és tevékenységük:

Richter Gedeon Nyrt. rendelkezik képvislettel az országban. A képvislet támogatja a Richter Gedeon Nyrt. gyógyszereinek értékesítését.

Befektetés-ösztönzési projektek:

A kirgiz állam az általa előirányzott projektek támogatásához alapvetően külföldi forrásokra számít. A kiemelt szektorok: a bányászat, a könnyűipar, az agráripár, a turizmus, a közlekedés, a technológiai és IT szektorok, az energiatermelés és az építőipar. A lehetőségek felmérése céljából javasoljuk tájékoztatást kérni az EXIM-től (www.exim.hu) a hozzáférhető finanszírozási és kockázat-megosztási megoldásokról.

A célország befektetés-ösztönzési rendszerének bemutatása:

A befektetés-ösztönző ügynökség www.invest.gov.kg feladata a külföldi befektetők támogatása (az orosz nyelvű oldal aktuálisabb információkat tartalmaz). A kitermelő tevékenységet tervező befektetők részére a www.geoportal-kg.org is nyújt segítséget. Érdemes figyelembe venni a különleges gazdasági övezetek nyújtotta lehetőségeket (Biskek – www.fez.kg, Naryn, Karakol, Leilek, Maimak – www.invest.gov.kg).

Cégalapítási szabályok, társasági formák, cégbejegyzés adminisztrációs igénye:

A külföldi társaságok leányvállalatokat vagy képvisleteket hozhatnak létre. A fiókok folytathatnak üzleti tevékenységet, a képvisletek csak képvisleti feladatokat láthatnak el. Az Rt esetében meghatározták az alaptőkét (minimum kb. 1.500 USD). Más vállalkozások részére a tulajdonosok határozzák meg az alaptőkét. Minden dokumentumot kirgiz vagy orosz nyelvű fordítással közjegyzői hitelesítéssel kell benyújtani. Külföldön kiállított dokumentumot Apostille-val ellátva kell biztosítani. A bejegyzés 3-10 nap alatt történik meg. A bejegyzési eljárásért kb. 6 USD díjat kell fizetni. Várható, hogy a bejegyzési dokumentumokat többször visszautasítják (a dokumentumok beadásának számát nem korlátozzák). A beadáskor dokumentumokat jogilag nem vizsgálják felül, a hatóságok értelmezése szerint annak tartalmáért a tulajdonosok viselik a felelősséget.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok II.

Adózási szabályok, befektetés esetén adózási kedvezmények a célországban:

Adózások – lásd „Kilátások” oldal. Tevékenység megkezdése előtt célszerű adószakértő tanácsát kérni. Kedvezmények: 3 millió USD, illetve 20 millió USD (kitermelés) esetén maximum 10 éves adófizetési kedvezmény kapható. A kirgiz kormány külön tárgyal az 50 millió USD-t meghaladó befektetésekről. Az ország több mint 20 országgal kötött befektetés-védelmi megállapodást (*Magyarországgal még nem*). A szabad gazdasági zónákban külön szabályok is alkalmazhatóak. Célszerű a befektetési megállapodásokban szerepeltetni a vitarendezési folyamatot, megelőzendő az esetleges későbbi hosszú pereskedést. A befektetések esetében az állami szervek ajánlhatják a PPP-konstrukció alkalmazását.

Ajánlott cégképviseleti formák a célországban:

Nincs javasolt cégképviseleti forma. A leányvállalat, képviselet létrehozása esetén célszerű kikérni egy jogi iroda tanácsát.

Esetleg befektetésekhez igénybe vehető munkaerő támogatások, pályázati források:

Az ország kiemelt erőfeszítéseket tesz a külföldi tőke bevonására, így állami támogatás egy vegyesvállalat alapítása esetén nem várható. A helyi munkaerő alkalmazásánál kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavédelemre és munkaegészségügyre. A munkaszerződéseket alapvetően határozatlan időre kell kötni. Csak egyes esetben köthető határozott munkaidejű szerződés: szezonális munka, bizonyos feladatokra, a cégvezetővel. Külön szabályok vonatkoznak a várandós kismamákra és kisgyermekes anyukákra, de felmerülhetnek más munkavállalói csoportok is.

Jogszabályi háttér: Magyarország és Kirgizisztán közötti beruházás-védelmi és kettős adóztatást elkerülő megállapodások előkészítése folyamatban van.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Vízipar (ivóvízellátó
rendszerek működtetési
tapasztalatainak átadása,
rendszerek tervezése)

R & D, tudás és
technológia
transzfer, oktatás

Mezőgazdasági és
élelmiszer
feldolgozó
technológiák

Egészséggazdaság
(gyógyszeripar, orvosi
műszerek gyártása)

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kiemelt ágazatok

Kirgizisztán egyik legfontosabb gazdasági partnere és egyben támasza Oroszország. A kis- és középvállalkozások, valamint a mezőgazdasági, kohászati és építőipari beruházások segítésére létrehozták az Orosz-Kirgiz Fejlesztési Alapot. Kína az ország másik legfontosabb partnere. A beruházások fő célterületei az energiaipar, az ásványkincsek kitermelése és exportja. Az ország fejlesztésében a nemzetközi pénzüzetek is jelentős szerepet játszanak.

Az országban sok nemzetközi vállalat van jelen. A nemzetközi és helyi vállalatokról az alábbi honlapokon lehet tájékozódni:

Kamarai tagok: <http://cci.kg/chlenstvo-v-tpp-kr/chleny-tpp-kr-po-napravlenijam-dejatelnosti.html>
http://www.inform.kg/ru/business_pages/
<http://vitrina.kg/>
www.goldenpages.kg
www.tazabek.kg
<http://www.business-yellowpages.com/kyrgyzstan>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Elérhetőségek

Magyarország külgazdasági attaséja Nur-Szultánban:

Ujvári Márton

Cím: ul. Koszmonavtov 62., 010000 Nur-Szultán, Kazahsztán

Email: trade.ast@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: +7 717 255 0323

Mobil telefonszám: +7 701 221 57 93

Magyarország külgazdasági attaséja Almatiban:

Tar György

Cím: ulica Muszabajeva 4., 050043 Almati, Kazahsztán

Email: trade.ala@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: +7 727 247 2570

Mobil telefonszám: +7 701 761 0460

A KGA-k tevékenysége Kazahsztánra, Kirgizisztánra és Tádzsikisztánra terjed ki.